

Egonla savaşıma seviş!

Ece Gamze Atıcı'dan alışık olmadığımız türden bir mizah denemesi. Görünüşte düpedüz bir kişisel gelişim kitabı, gerçekteyse bu dünyanın yanlış düzenine şahsi bir karşı saldırı hatta bir nevi hayatta kalma kılavuzu.

Ece Gamze Atıcı'nın yazdığı "Edepsizin El Kitabı"nu okuyunca önce şunu merak ettim: Acaba "iyi insan" olmak sadece kötülerin işine yarayan türden bir aptallık olabilir mi? Yani biz iyi insan olmak için didinirken, en azından kötülük bize bulaşmasın, biz kimsenin canını yakmayalım, kalbini kırmaya diye uğraşırken aslında fark etmeden "en zayıf halka" rolünü mü üstlenmiş oluyoruz? Ama durun, belki de Ece yüksek mizah yeteneğiyle bize başka bir şey söylemeye çalışıyor, dünyanın sahtekârlıklarına karşı bizi uyarmaya çalışıyor. En iyisi okuyalım, anlayalım...

■ "Nar" ve "Adem Aynası" adlı iki sıkı romanın ardından niye bu kitap?

Aslında "Nar"dan sonra, "Adem Aynası"ndan önce başlamıştım "Edepsizin El Kitabı"na. Ama iki roman arası mizah kitabı uğursuzluk getirir diye bekledim. Şaka bir yana, olaylar öyle gelişti. Ben bir sonraki romanımın psikopat başkahramanına çalışırken Chava geldi ve tüm edepsizliğiyle her şeyin üzerine oturdu. "Böyle bir dünyada kişisel olarak gelişip ne yapacaksınız, gelin ben size bu dünyaya uygun insan yani edepsiz olmayı öğreteyim" diyen bir karakter. Dünyanın ve insanın karanlık tarafıyla alay ediyor. Bir tür karikatür, parodi... Ben, meselenin mizah kısmını üstlenip sözü Chava'ya bıraktım. Açıkçası epey de eğlendim. Hayatta çözülmeyecek hiçbir sorun olmadığını hissettiren bir karakter Chava; güven verici bir yanı var. Bir de fazlasıyla ikna edici.

■ Gerçek biri olabilir mi?

Chava tamamen hayal ürünü. Yazmaktan çok zevk aldığım bir antikahraman. Ama hayal ürünü olması gerçekte var olmadığını ispatlamaz. Şahsen tespitlerinin çoğuna katılıyorum. "Baba"da Don Corleone'nin ağzından duymuşsunuzdur benzerlerini. Ya da "Aşk-ı Memnu"da Firdevs Hanım'dan... Sonra Bukowski'den. Tabii Chava'nın üslubu farklı.

■ "Edepsizin El Kitabı"ni niye sevdi insanlar?

Kendilerini mi buldular, yoksa hayatlarına girmiş ve başlarına türlü çeşit çorap ören bütün edepsizleri mi hatırladılar?

Büyük bir çoğunluğun kitap boyunca başlarına çorap ören edepsizleri andığını düşünüyorum.

■ Daha çok kadınlar mı okuyor, yoksa erkekler mi?

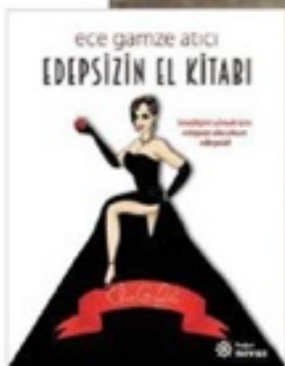
Kadınlar uluorta okuyor, erkekler gizli gizli. Kadınlar Chava'yı daha kolay anlıyor galiba.

■ Yazarken dayanağınız neydi? "Madem doğru düzgün davranarak olmuyor, bari bir de böylesini deneyelim" mi dediniz?

"House of Cards"da Frank Underwood ne diyor? "Avla ya da avlan..." 21. yüzyılda narsisizm pek moda. Psikopati de... Ne kadar narsistsen o kadar beğeni topluyorsun. Ne kadar psikopatsan o kadar saygı görüyorsun. O halde sen de sadece kendini, kendi ihtiyaçlarını ve hedeflerini umursas, onları elde etmek için de hiçbir engel tanımasın. Chava'yı acımasız bulanlar oluyor. Ama acımasız olan Chava değil, gerçekler. Hepimizin ortak ürettiği olan gerçekler. Bu kitap da kara mizah. Gülerken biraz

ROMAN

acrtabilir. O da sevdiğinden.

Gerçekten... (Gülüyor.)

■ Size göre en büyük edepsizler kimler?

İşini en kısa yoldan, çıkarına en uygun şekilde çözebilenler. Duygularını bir kenara bırakıp bütünüyle aklıyla hareket edebilenler. İkna kabiliyeti yüksek, gerçekleri kendi çıkarına göre eğip bükebilen, iyi ya da kötü olaylar karşısında soğukkanlı olmayı becerebilenler... Chava'nın yaptırıldığı bir araştırmaya göre medyada edepsiz nüfusu yoğunmuş. "Daha fazlası için bakınız: siyaset" demişler.

■ Edepsiz olmak hakikaten öğrenilebilir bir şey mi? Ben mesela bu kitabı okuyarak edepsizin teki olabilir miyim ve bu benim hayatta ne işime yarar? (İster miyim, o ayrı!)

Kişisel gelişim kitaplarını satır satır okuyarak kişisel olarak gelişmeniz ne kadar mümkünse bu kitapla da edepsiz olmanız o kadar mümkün.

Haftanın öne çıkan edebiyat etkinlikleri ve okunmaya değer kitaplar

Bu hafta ne okusak?

Benzer ruhta iki kitap daha

■ Elizabeth Wurtzel, bizde İletişim Yayınları'ndan çıkan

"Kaltak: Sıradışı Kadınlara Övgü" adlı kitabıyla hem tabuları sarstı hem de feminist kabulleri, anlayışları ve refleksleri ilginç örneklerle sorguladı. Üstelik tarihten mitolojiye, TV dizilerinden şarkı sözlerine, filmlerden kitaplara birçok kaynaktan yararlandı ve anlatmak istediğini soğuk akademik bir üslupla değil, hayatın içinden sesler eşliğinde, keyifli bir 'kız kıza sohbet' havasında kaleme aldı.

■ Yalanlara dayalı sessiz anlaşmalarla yürüyen ilişkiler yaşadığımız iddiasındaki iki kadın, Dossie Easton ve Janet W. Hardy, "Etik Sürtük" adlı bir kitap yazarak aslında bir nevi "Özgürlük Manifestosu" kaleme aldılar. April Yayınları'ndan çıkan bu kitapta okuduğunuz sizi şaşırtabilir hatta kızdırabilir ama kim bilir, belki de kendinizi sınamanın, alternatif bir yaşam tarzına hazırlanmanın zamanı çoktan gelmiştir.

istediğini alma... Sırasıyla sakınma, savunma ve saldırı teknikleri öğretiyor.

■ "Edepsizin El Kitabı"ni insanların mutsuzluğundan beslenen kişisel gelişim sektörüne bir şeyler söylemek için mi yazdınız acaba?

Sektöre bir şey söylemek istemedim. İnsana söylemek istedim. Mütemediyen kendi kazdığımız kuyulara düşüyoruz. Gerçekler çok karmaşık değil. Basit. Önümüzde. Sonuçta sana sunulan hayat yanlış. O klişede mutluluk ihtimali yok. Kursla, dersle, daha uzun nefes alıp vermekle kendini de değiştiremezsin, dünyayı da... Önce görmek gerek. Dünya başka bir yermiş, insan da başka bir şeymiş gibi davranmanın âlemi yok.

■ Kitap boyunca kendinizle bol miktarda dalga geçiyorsunuz. Tabii okurlar da. Gülmek neyin ilacıdır?

Öfkenin en etkili panzehri gülmek. Acının da... Gerçeklere uyum sağlamayı, kabullenmeyi kolaylaştırıyor. Hayatı bir işlevi var yani. Bunu başaramazsak kolayca delirebiliriz. İnsan kendisiyle dalga geçmeden nasıl yaşar ki? Kendini çok fazla ciddiye alanlar yapamıyor olabilir tabii. Zannediyordum ölümsüzlük.

■ Chava iyi bir edepsiz olabilir mi size?

Benim tanıdığım en büyük edepsiz. Henüz onun kadar iyisiyle teşrik-i mesaim olmadı. Chava, bu kitabı yazma amacının Toskana'da bir ev daha olmak olduğunu söylüyordu kitapta. Almış diye duydum. Gidelim mi baharda?

'En büyük yol göstericim özgürlük ihtimali'

■ Biraz da size dönelim, hayattaki en büyük yol göstericilerinizin kimler yahut neler?

Her dönem birileri olmuştur. Çoğu yazar, çizer, bilim adamı... Ya da onların hayali kahramanları, icatları... Böyle bakınca hayal gücü diye cevap vermek istedim. En iyi kılavuz o galiba... Bir de özgürlük ihtimali... O his. Bana göre hakikatin peşinden gitme arzusu insanı ona yaklaştırıyor. Hakikati görebilmek için safsatadan ve kalabalığın ezici üstünlüğünden azade olma fikri...

■ Mutluluk nedir tam olarak? Ve mutlu olmanın yolu hakikaten edepsizlikten mi geçiyor?

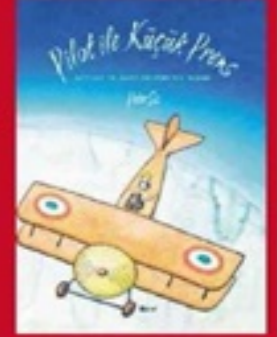
Mutluluk, varlığın memnuniyet duymaktır. Kimi edepsizler bunu sağlıyor olabilir. Benim de zevk aldığım edepsizlikler var. Zira eğlenceli bir şey... Mutluluğun yolu edepsizlik diyemem. Edepsizlik de vaat ettiği mutluluk değil zaten, haz. Ama uzun süreli hazlar. Zamanın ruhu da mutluluktan değil, hazdan yana. Hazın mutluluğa kazık atığı yer burası olabilir.

ÇOCUK

"Küçük Prens"le tanışıp sevdiğimiz Antoine De Saint-Exupéry ile dünyanın en ünlü çizerlerinden Peter Sis biraraya gelirse ne olur? Eh, elbette ömür boyu iki büyük tutkusunun, uçmanın ve yazmanın peşinden kosan ve sayısız kereler imkânsız başarıya ulaşmış bir çocuğun yaşadıkları, muazzam güzellikteki resimlerle dolu bir kitaba dönüşür...

Peter Sis'in kitabından hatırlıyoruz: 1900'da Fransa'da, uçanın icat edilmediği bir dönemde doğan Saint-Exupéry,

çocukken hep uçmayı hayal etti. Sonunda genç yaşta pilot oluna soluk kesen maceraları başladı. Uçakla posta taşıyan ilk pilotlardan biri oldu, pilot arkadaşlarıyla uzak diyarlara yeni uçuş rotaları yarattılar. Uçağıyla dağları, çölleri aştı, rüzgârlarla, fırtınalarla boğuştu, hatta havacılık rekor denemelerine girişti. Birkaç kez uçağı düştü. Yukarıdan yeryüzünü seyrederken dünyadaki ve gökyüzündeki hayat üzerine uzun uzun düşünmeyi severdi, bu düşünceler ona yazma konusunda ilham verdi. Peter Sis'in resimli Saint-Exupéry biyografisi "Pilot ile Küçük Prens", dünyanın en sevilen yazarlarından birini gökyüzüne yerleştiriyor. O da zaten "Küçük Prens"te buna benzer bir şey yazmıştı: "Birinde ben oturuyorum, ben gülüyorsun diye, geceleri gökyüzüne baktığımda bütün yıldızlar gülüyormuş gibi gelecek sana; gülmeyi bilen yıldızların olacak."

ETKİNLİK

Eğitimcilerin, edebiyata ilişkin birçok konuda mesleki gelişimlerini amaçlayan Eğitimde Edebiyat Seminerleri'nin dokuzuncusu 5 Mart Cumartesi günü, FMV Işık Okulları'nın katkısıyla gerçekleşti. Çocuk ve gençlik edebiyatı yayıncılığında 20. yılını kutlayan Günışığı Kitaplığı tarafından düzenlenen ve Yalvaç Ural, Mine Soysal, Yusuf Çotuksöken, Aslı Der gibi yazarların konuşma yaptığı seminare, 30'u aşkın ilden 500'e yakın öğretmen, eğitim yöneticisi, kütüphaneci ve akademisyen katıldı.

Edebiyatımızın üretken yazarlarından Ahmet Ümit kapandı konuşmasında, "Dünyayı Edebiyat Kurtarabilir mi?" sorusuna yanıt aradı. İnsan yüreğinin iyile kötünün savaş alanı olduğunu ifade eden Ümit, edebiyatın insan ruhunu kusurlarıyla yansıtan bir ayna olduğunu söyledi. Rönesans Dönemi'nde insanın yüceltilmiş olduğunu, ancak bunun doğru olmadığını vurgulayan yazar, "Denizlerdeki canlıları insanlar yok etti. Savaşları hayvanlar çıkarmadı. İşkenceleri, katliamları Mars'tan gelip yapmadılar. İyileştirilmesi gereken bir canlı varsa o da insandır. Edebiyat dünyayı değiştirebilir, ama bu, çok uzun sürer. Çünkü edebiyat insanı kusurlarıyla tanımlar. Doğru tanımlayamadığımız hiçbir şeyi değiştiremeyiz. Dünya için dövmeye devam edeceğiz; kültürle, çok okuyarak..."